

Domácí liturgie Velikonočního třídení

Pomůcka pro slavení domácí liturgie v době
mimořádného slavení Velikonoc 2020

Milí bratři a sestry,

jistě jsou velmi cenná naše osobní rozhodnutí sledovat bohoslužby prostřednictvím TV nebo streamovaných bohoslužeb na YouTube či na Facebooku. To vše je jistě velmi užitečné. Avšak, z hlediska křesťanského slavení nám v těchto „vzdálených“ bohoslužbách chybí vlastní ponoření se do toho, co je právě slaveno. Televizor či internet nám nemohou nahradit naše vlastní „ponoření“ se do liturgie. **Je vhodné si připomenout, že liturgie je slavena, nikoliv sledována. A slavit znamená ponořit sebe samého do osobního setkání s Kristem, který se nás chce dotknout a přivést do společenství s Bohem Otcem.**

Velikonoční slavení, zvláště slavení Velikonočního třídní (nazývané v našem jazyce Zelený čtvrtek, Velký pátek až k Velikonoční vigilii), **je slavením plným symboliky, která nás bytostně vtahuje do dění:** mytí nohou na Zelený čtvrtek, uctívání kříže na Velký pátek, obnova křestních slibů na Velikonoční vigilii, atd.: to vše jsou **symbolické úkony, které nesledujeme, ale které se dějí na nás samotných.**

K prožití těchto úkonů, a tedy k vlastnímu slavení Velikonoc, ve vašich domácnostech a rodinách vám nabízíme následující materiál. Snaží se uchopit nejdůležitější symbolická gesta daného dne Velikonočního třídní tak, abyste je mohli prožít ve svých domácnostech a rodinách. Rodiny jsou „domácí církví“, prvotním společenstvím, ve kterém je většina z nás uváděna do života s Bohem. **V letošním roce je nám tedy nabídnuta nezvyklá, avšak velmi cenná možnost: prožít symboliku Velikonoc v našich vlastních domácích církvích.** Jistě od nás bude tato zkušenost, pokud se jí chopíte, vyžadovat změnu smýšlení: **není tu kněz („někdo“ jiný), kdo slaví liturgii na našem místě.** Jsme to my sami, se svojí angažovaností, přípravou a odevzdaností, kdo tuto liturgii budeme slavit.

Nabízíme vám tedy materiál, který je rozdělen pro jednotlivé dny: pro Zelený čtvrtek, Velký pátek a pro Velikonoční vigilii tu najdete

podněty k rodinnému slavení. Rozhodnete-li se je využít, bude vhodné, aby alespoň jeden (dospělý) člen rodiny si nabízený materiál předem prošel (ideálně dopoledne daného dne nebo již večer předtím), aby bylo možné připravit věci, které vám mají být pomocí k tomuto slavení. **Pokud se rozhodnete sledovat současně i bohoslužby přenášené v médiích, pak doporučujeme, abyste nejprve prožili tuto svoji domácí liturgii a teprve potom sledovali přenos bohoslužby.** Nabízená forma slavení je navržena tak, aby umožnila prožití všech důležitých symbolických úkonů daného dne. Pokud byste však s ohledem na podmínky vaší rodiny usoudili, že není možné nebo vhodné začlenit všechny uvedené prvky, zvolte z nich ty, které jsou ve vaší situaci možné!

Přijmete-li tuto nabídku, stane se pro vás současně i výzvou: totiž být schopni se – ve svých rodinných společenstvích – sejít nejen k (obvyklé) modlitbě, ale i k prožívání liturgie. Bude od vás ode všech vyžadovat aktivní zapojení se, a tedy snad i občasné překonání ostychu, schopnosti symbolické komunikace. Bude pro vás pro všechny, ať rodiče či děti, výzvou, dokázat se *setkat s Pánem*, který přichází do vašeho rodinného kruhu. Výzvy mohou být náročné, tak jak to v našich životech bývá, ale současně se stávají počátkem něčeho nového, nač bychom dřív snad nebyli schopni ani pomyslet. V tomto případě pro vás mohou být novou příležitostí, jak porozumět „Božímu přebývání mezi námi“, v našich domovech.

Požehnané prožívání Velikonočního třídení!

Domácí liturgie Zeleného čtvrtku

První den *Velikonočního třídenní*

Během dne je možné si upéct maces (nekvašený chléb), který bude rozdělen k závěru rodinné liturgie.

Vysvětlení role macesu a zároveň i recept na přípravu najdete zde: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Maces>

1. Znamení kříže

Uvedení do slavení liturgie Zeleného čtvrtku. Je možné si je společně přečíst:

Liturgií, která se slaví na Zelený čtvrtek, začíná církev velikonoční triduum a chce připomenout poslední večeři, při níž Pán Ježíš v noci, kdy byl zrazen, projevil svou lásku svým blízkým, obětoval Bohu Otci svoje tělo a svou krev pod způsoby chleba a vína, dal je apoštolům k posílení a přikázal jim, aby to slavili na jeho památku.

Touto liturgií se slaví památka ustanovení eucharistie. Také se slaví památka ustanovení kněžství, kterým je ve světě neustále přítomno poslání a oběť Krista. Nakonec se slaví památka lásky, kterou nás Pán miloval až k smrti. Důraz při domácí liturgii je kladen na službu jako místo nezištné lásky, kterou Ježíš projevil svým učedníkům a ze které žije církev po celé věky.

2. Četba evangelního úryvku

Otec či matka rodiny předčítají text evangelia. Během četby mohou děti/další členové rodiny držet u předčítajícího svíci, na znamení promlouvání Božího slova, které je světlem pro náš život:

Jan 13, 1-15

Bylo před velikonočními svátky. Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, kdy měl přejít z tohoto světa k Otci. A protože miloval svoje, kteří byli ve světě, projevil jim lásku až do krajnosti. Bylo to při večeři. Ďábel už vnukl Jidášovi Iškariotskému, synu Šimonovu, myšlenku, aby ho zradil. Ježíš věděl, že mu dal Otec všechno do rukou a že vyšel od Boha a vrací se k Bohu. Proto vstal od večeře, odložil svrchní šaty a uvázal si kolem pasu lněnou zástěru. Potom nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat jim je zástěrou, kterou měl uvázanou kolem pasu. Tak přišel k Šimonu Petrovi. Ten mu řekl: „Pane, ty mi chceš mýt nohy?“ Ježíš mu odpověděl: „Co já dělám, tomu ty nyní ještě nemůžeš rozumět; pochopíš to však později.“ Petr mu řekl: „Nohy mi umývat nebudeš! Nikdy!“ Ježíš mu odpověděl: „Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl.“ Šimon Petr mu řekl: „Pane, tak mi umyj nejen nohy, ale i ruce a hlavu!“ Ježíš mu odpověděl: „Kdo se vykoupal, potřebuje si umýt jen nohy, a je čistý celý. I vy jste čistí, ale ne všichni.“ Věděl totiž, kdo ho zradí; proto řekl: „Ne všichni jste čistí.“ Když jim tedy umyl nohy, zase si vzal na sebe své šaty, zaujal místo u stolu a řekl jim: „Chápete, co jsem vám udělal? Vy mě nazýváte Mistrem a Pánem, a to právem: to skutečně jsem. Jestliže jsem vám tedy umyl nohy, já, Pán a Mistr, máte také vy jeden druhému umývat nohy. Dal jsem vám příklad: Jak jsem já udělal vám, tak máte dělat i vy.“

Rodina může tuto chvíli využít ke vzájemnému sdílení se o tom, co pro jejich vlastní život znamená víra, vztah s Bohem. Mohou se také bavit o tom, jak mohou osobně přijmout úryvek o službě (mytí nohou) pro rodinný život.

3. Obřad umývání nohou

Otec/matka rodiny si uváže zástěru (Jan 13,4) a začne členům rodiny umývat nohy. Může začít u nejmladšího člena rodiny, který mu potom pomáhá při dalším umývání.

V průběhu umývání nebo těsně po jeho skončení je možno zpívat nebo recitovat následující verše:

Antifona: **Kde je opravdová láska, tam přebývá Bůh.** *Opakuje se po každém verši.*

Spojila nás v jedno láska Krista Pána * jásejme a hledejme jen v něm svou radost. **Ant.**

Boha živého se bojme, milujme ho * upřímně se navzájem vždy mějme rádi. **Ant.**

Tvoříme-li tedy jedno společenství * varujme se všeho, co nás vnitřně dělí. **Ant.**

Nechme nerozumných hádek, nechme sporů * ať je Kristus jako Bůh náš mezi námi. **Ant.**

Kristus říká svým: Kde jsou dva nebo tři shromážděni v mém jménu * tam jsem uprostřed nich. **Ant.**

Tak ať lpíte na Bohu z celé své duše * a nic ať nebrání jeho lásce. **Ant.**

Ať jsme v Bohu tak dobří k bližnímu jako k sobě * a kvůli Bohu milujeme i nepřátele. **Ant.**

Kéž pak jednou s blaženými patřit smíme * ve slávě na tvář Tvou, Kriste, Boží Synu. **Ant.**

V dokonalé radosti nad pomyšlení * bez mezí a bez konce na věčné věky. Amen. **Ant.**

(Tento zpěv je možné nahradit písní Ubi caritas.)

4. Přímluvy

Po skončení umývání nohou se rodina spojí v přímluvných modlitbách:

V tento večer, kdy nám Pán Ježíš dal příklad své lásky, obraťme se plni naděje k Bohu, našemu Otci, modleme se za všechny lidi a říkejme: ***Prosíme tě, vyslyš nás.***

- Prosme za křesťanské církve: zachovej je, Otče, ve svém jménu a sjednot' je u stolu svého Syna.
- Prosme za celý svět: chraň každého člověka a nedopust', aby někdo z lidí zahynul navěky.
- Prosme za ty, kdo nesou odpovědnost za společnost a státy: ať je jejich vláda pokojná a přinese lidem mír.
- Prosme za všechny nemocné, trpící a opuštěné: podepři je a přived' k nim ty, kteří jim pomohou.
- Prosme za všechny zdravotníky, lékaře, členy záchranných sborů a všechny dobrovolníky, kteří se snaží pomáhat druhým v této době epidemie.
- Prosme za toto naše společenství, naši rodinu: posvět' nás pravdou, zachovej nás od zlého a dej nám plnost své radosti.
- **Na tomto místě může rodina přidat vlastní přímluvu...**
- Prosme za naše zemřelé: dej se jim poznat, ať v tobě žijí věčně.

Přímluvné modlitby ukončí ten, kdo liturgii vede slovy: Otče Svatý, vyslyš tyto naše prosby, vždyť jsme tvůj lid. A neprosíme jen za sebe, ale za všechny lidi – i za ty, kdo neuvěřili v tvého Krista, který s tebou žije a kraluje na věky věků. Amen.

5. Modlitba Otče náš

Pomodleme se modlitbu, kterou nám odkázal Pán Ježíš: *Otče náš...*

6. Lámání chleba

Jako připomenutí velikonoční večeře Ježíše s učedníky, je možné, aby ten, kdo vede domácí liturgii, rozdělil v tuto chvíli maces (nekvašený chléb), který si rodina připravila. Ježíš slavil se svými učedníky večeři, ve které odevzdává sebe jako oběť lásky pro lidstvo. Jako připomínku vlastní oběti ustanovil stolování-večeři: nasycení se Kristem je zdrojem naší síly. Připomínku této skutečnosti můžeme prožít i nyní v rodinách. Dělení se o jeden chléb je výrazem jednoty, ke které jsme skrze Krista povoláni.

7. Závěr

Na závěr může rodina zazpívat zpěv *Chvalte ústa* (Kancionál, č. 781) na připomenutí ustanovení eucharistie Ježíšem.

Chvalte, ústa, vznešeného
těla Páně tajemství,
chvalte předrahou krev jeho,
kterou z milosrdenství,
zrozen z lůna panenského,
prolil Král všech království.

Nám byl dán a nám se zrodil
z Panny neporušené,
jako poutník světem chodil,
sil zde zrno pravdy své,
skvělým řádem vyvrcholil
svoje žití pozemské.

Na poslední večer k stolu
s bratřími když zasedal,
beránka by s nimi spolu
podle zvyku pojídal,
dvanáctě apoštolů
za pokrm sám sebe dal.

Slovo v těle slovu dává
moc chléb v tělo proměnit,
z vína Boží krev se stává.
I když Pán je smyslům skryt,
stačí sama víra pravá
srdce čisté přesvědčit.

Rodina si může na závěr liturgie připravit „koutek“ s Písmem svatým, tedy s Božím slovem přebývajícím mezi námi. Dle možností si mohou členové rodiny přečíst v této „Getsemanské zahradě“ soukromě **Jan 17, 1-26**.

Domácí liturgie Velkého pátku

Druhý den *Velikonočního třídenní*

Členové rodiny mohou již v průběhu dne „zpytovat svědomí“ a uvědomit si tak, jakým způsobem a jakým jednáním vnášeli nepokoj, napětí a nepochopení do rodinných vztahů. Tento akt bude dále připomenut v dnešní liturgii.

Rodina si může připravit vlastní kříž, pokud mají prostor k výrobě a materiál. Tento kříž bude použit při liturgii.

Památku Umučení Páně je vhodné slavit po 3. hodině odpoledne.

1. Znamení kříže

Uvedení do slavení liturgie Velkého pátku:

Dnešní den si křesťané po celém světě připomínají oběť Pána Ježíše na kříži. Bůh se takto zjevuje ve svém Synu, Ježíši Kristu; zjevuje se jako plnost lásky, která se pro nás vydává i na smrt. Ježíš umírá na kříži, aby člověk mohl žít věčně spolu s ním v Božím království. Ježíšova smrt na kříži porazila lidskou smrt i každé jiné zlo.

2. Ježíšova oběť lásky

Rodina se může pomodlit křížovou cestu nebo přečíst úryvek pašijí z evangelia:

Varianta a) **Možnost společné modlitby křížové cesty** (viz Kancionál, č. 071-074)

Děti mohou předtím v průběhu dne nakreslit a připravit za pomoci rodičů jednotlivá zastavení křížové cesty, která budou rozmístěna v domácnosti.

Varianta b) Předčítání zprávy o umučení Pána Ježíše Krista

Členové rodiny se mohou střídát v četbě pašijí, zprávy o umučení Ježíše. Rodina čte text celý, anebo alespoň text uvedený v kurzívě.

(Jan 18,1 – 19,24)

Umučení našeho Pána Ježíše Krista podle Jana.

Ježíš vyšel se svými učedníky za potok Kedron, kde byla zahrada. Vstoupil do ní, on i jeho učedníci. To místo znal i jeho zrádce Jidáš, protože se tam Ježíš často scházel se svými učedníky. Jidáš si tedy vzal vojenskou četbu a od velekněží a farizeů služebníky a šel tam s pochodněmi, s lucernami a se zbraněmi. Ježíš věděl všechno, co na něj má přijít. Vystoupil tedy a zeptal se jich: „Koho hledáte?“ Odpověděli mu: „Ježíše Nazaretského.“ Řekl jim: „Já jsem to.“ Stál s nimi také zrádce Jidáš. Sotva jim tedy Ježíš řekl: „Já jsem to!“, couvli a padli na zem. Znovu se jich zeptal: „Koho hledáte?“ Odpověděli mu: „Ježíše Nazaretského.“ Ježíš odpověděl: „Už jsem vám přece řekl, že jsem to já. Hledáte-li mne, tyto zde nechte odejít.“ To proto, aby se splnilo jeho slovo: „Z těch, které jsi mi dal, nenechal jsem zahynout nikoho.“ Šimon Petr měl při sobě meč; vytasil ho tedy, udeřil veleknězova služebníka a uťal mu pravé ucho. Ten sluha se jmenoval Malchus. Ježíš však Petrovi řekl: „Zastrč meč do pochvy! Což nemám pít kalich, který mi podal Otec?“ Tu se četa s velitelem a židovští služebníci zmocnili Ježíše a svázali ho. Napřed ho vedli k Annášovi. Annáš totiž byl tchán Kaifáše, který byl v tom roce veleknězem. Byl to ten Kaifáš, který dal židům radu: „Je lépe, když jeden člověk umře za lid.“ Šimon Petr a jiný učedník šli za Ježíšem. Tento učedník se znal s veleknězem, proto vešel s Ježíšem do veleknězova dvora; Petr však zůstal u dveří venku. Ten druhý učedník, který se znal s veleknězem, vyšel tedy ven, promluvil s vrátnou a přivedl Petra dovnitř. Vrátná se Petra zeptala: „Nepatříš také ty k učedníkům toho člověka?“ On odpověděl: „Nepatřím.“ Stáli tam sluhové a strážci velerady, kteří si rozdělali oheň, protože bylo chladno, a ohřívali se. Také Petr u nich stál a ohříval se. Velekněz se vyptával Ježíše na jeho učedníky a na jeho učení. Ježíš mu odpověděl: „Já jsem mluvil k světu veřejně. Já jsem vždycky učival

v synagoze a v chrámě, kde se shromažďují všichni židé, a nic jsem nemluvil tajně. Proč se ptáš mne? Zeptej se těch, kdo slyšeli, co jsem k nim mluvil. Ti dobře vědí, co jsem říkal.“ Sotva to vyslovil, jeden ze služebníků velerady, který stál přítom, dal Ježíšovi políček a řekl: „Tak odpovídáš veleknězi?“ Ježíš mu odpověděl: „Jestliže jsem mluvil nesprávně, dokaž, co bylo nesprávné. Jestliže však správně, proč mě biješ?“ Annáš ho pak poslal svázaného k veleknězi Kaifášovi. Šimon Petr stál u ohně a ohříval se. Řekli mu: „Nepatříš také ty k jeho učedníkům?“ On zapíral: „Nepatřím.“ Jeden z veleknězových sluhů, příbuzný toho, kterému Petr utal ucho, řekl: „Copak jsem tě neviděl v zahradě s ním?“ Petr to však znovu zapřel. Vtom právě kohout zakokřhal. Od Kaifáše vedli Ježíše do vládní budovy. Bylo časně ráno. Sami do vládní budovy nevstoupili, aby se neposkvrnili, ale aby mohli jíst velikonočního beránka. Pilát tedy vyšel k nim ven a zeptal se: „Jakou žalobu vznášíte proti tomuto člověku?“ Odpověděli mu: „Kdyby to nebyl zločinec, nebyli bychom ti ho vydali.“ Pilát jim řekl: „Vezměte si ho vy sami a sud'te ho podle vašeho zákona!“ Židé mu odpověděli: „My nemáme právo nikoho popravit.“ Tak se totiž mělo splnit Ježíšovo slovo, kterým naznačoval, jakou smrtí zemře. Pilát se vrátil do vládní budovy, dal Ježíše předvolat a zeptal se ho: „Ty jsi židovský král?“ Ježíš odpověděl: „Říkáš to sám ze sebe, anebo ti to řekli o mně jiní?“ Pilát odpověděl: „Copak jsem já žid? Tvůj národ, to je velekněží, mi tě vydali. Čeho ses dopustil?“ Ježíš na to řekl: „Moje království není z tohoto světa. Kdyby moje království bylo z tohoto světa, moji služebníci by přece bojovali, abych nebyl vydán židům. Ne, moje království není odtud.“ Pilát se ho zeptal: „Ty jsi tedy přece král?“ Ježíš odpověděl: „Ano, já jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ Pilát mu řekl: „Co je to pravda?“ Po těch slovech vyšel zase ven k židům. Řekl jim: „Já na něm neshledávám žádnou vinu. Je však u vás zvykem, abych vám k velikonočním svátkům propustil jednoho (vězně). Chcete tedy, abych vám propustil židovského krále?“ Oni znovu začali křičet: „Toho ne, ale Barabáše!“ Ten Barabáš byl zločinec. Potom Pilát vzal Ježíše a dal (ho) zbičovat. Vojáci upletli z trní korunu, vsadili mu ji na hlavu, oblékli ho do rudého pláště, předstupovali před něj a provolávali:

„Bud' zdráv, židovský králi!“ a bili ho. Pilát vyšel znovu ven a řekl židům: „Hle, dám vám ho vyvést, abyste uznali, že na něm neshledávám žádnou vinu.“ Ježíš vyšel s trnovou korunou a v rudém plášti. Pilát jim řekl: „Hle, člověk!“ Když ho však uviděli velekněží a služebníci, začali křičet: „Ukřižuj, ukřižuj ho!“ Pilát na to řekl: „Vezměte si ho vy sami a ukřižujte, neboť já na něm neshledávám žádnou vinu.“ Židé mu odpověděli: „My máme zákon a podle toho zákona musí zemřít, protože dělal ze sebe Syna Božího.“ Když Pilát uslyšel to slovo, ulekl se ještě více. Vešel proto zase do vládní budovy a zeptal se Ježíše: „Odkud jsi?“ Ježíš mu však nedal žádnou odpověď. Pilát mu řekl: „Se mnou nechceš mluvit? Nevíš, že mám moc tě propustit, a že mám moc dát tě ukřižovat?“ Ježíš odpověděl: „Neměl bys nade mnou vůbec žádnou moc, kdyby ti nebyla dána shora. Proto má větší vinu ten, kdo mě tobě vydal.“ Pilát se proto snažil ho propustit. Ale židé křičeli: „Když ho propustíš, nejsi přítel císařův. Každý, kdo se dělá králem, staví se proti císaři!“ Jak Pilát uslyšel ta slova, nařídil vyvést Ježíše ven a zasedl k soudu na místě zvaném Kamenná dlažba, hebrejsky Gabbatha. *Byl den příprav na velikonoce, kolem poledne. Pilát řekl židům: „Hle, váš král!“ Ale oni se pustili do křiku: „Pryč s ním! Pryč s ním! Ukřižuj ho!“ Pilát jim namítl: „Vašeho krále mám ukřižovat?“ Velekněží odpověděli: „Nemáme krále, ale jen císaře!“ Tu jim ho vydal, aby byl ukřižován. Vzali tedy Ježíše. On sám si nesl kříž a šel na místo zvané Lebka, hebrejsky Golgota. Tam ho ukřižovali a s ním ještě dva jiné, každého po jedné straně, a Ježíše uprostřed. Pilát dal také zhotovit a připevnit na kříž nápis v tomto znění: „Ježíš Nazaretský, židovský král“. Tento nápis četlo mnoho židů, protože místo, kde byl Ježíš ukřižován, bylo blízko města; byl napsán hebrejsky, latinsky a řecky. Proto židovští velekněží říkali Pilátovi: „Nepiš: `Židovský král', ale: `On tvrdil: Jsem židovský král.'“ Pilát odpověděl: „Co jsem napsal, napsal jsem!“ Když vojáci Ježíše ukřižovali, vzali jeho svrchní šaty a rozdělili je na čtyři části, každému vojákově jednu; vzali i suknicí. Suknice byla nesešivaná, v jednom kuse setkaná odshora až dolů. Řekli si tedy: „Netrhejme ji, ale losujme o ni, komu připadne.“ Tak se měl splnit výrok Písma: `Rozdělili si mé šaty a o můj oděv losovali.' Právě tak to vojáci udělali. U Ježíšova kříže stála jeho matka, příbuzná jeho matky Marie Kleofášova a Marie Magdalská. Když Ježíš*

uviděl svou matku a jak při ní stojí ten učedník, kterého měl rád, řekl matce: „Ženo, to je tvůj syn.“ Potom řekl učedníkovi: „To je tvá matka.“ A od té chvíle si ji ten učedník vzal k sobě. Potom, když Ježíš věděl, že už je všechno dokonáno, řekl ještě: „Žízním.“ Tak se mělo splnit Písmo. Stála tam nádoba plná octa. Nasadili tedy na yzop houbu naplněnou octem a podali mu ji k ústům. Když Ježíš přijal ocet, řekl: „Dokonáno je!“ Pak sklonil hlavu a skonal.

Chvíle tiché modlitby vkleče.

Protože byl den příprav, takže mrtvá těla nesměla zůstat na kříži přes sobotu – tu sobotu totiž byl velký svátek – požádali židé Piláta, aby byly ukřižovaným přeraženy nohy a aby byli sňati. Přišli tedy vojáci a přerazili kosti prvnímu i druhému, kteří s ním byli ukřižováni. Když však přišli k Ježíšovi, viděli, že už je mrtvý. Proto mu kosti nepřerazili, ale jeden z vojáků mu kopím probodl bok a hned vyšla krev a voda. Ten, který to viděl, vydává o tom svědectví a jeho svědectví je pravdivé. On ví, že mluví pravdu, abyste i vy věřili. To se stalo, aby se splnil výrok Písma: `Ani kost mu nebude zlomena.` A na jiném místě v Písmu se říká: `Budou hledět na toho, kterého probodli.` Josef z Arimatie, který byl Ježíšovým učedníkem, ale ze strachu před židy jen tajným, požádal potom Piláta, aby směl sejmut Ježíšovo mrtvé tělo, a Pilát mu to dovolil. Přišel tedy a sňal jeho tělo. Dostavil se tam i Nikodém, ten, který k němu přišel jednou v noci, a měl s sebou směs myrhy a aloe, asi sto liber. Vzali tedy Ježíšovo tělo a zavinuli ho s těmi vonnými věcmi do (pruhů) plátna, jak mají židé ve zvyku pohřbívat. Na tom místě, kde byl ukřižován, byla zahrada a v té zahradě nová hrobka, kde nebyl ještě nikdo pochován. Tam tedy položili Ježíše, protože u židů byl den příprav a hrobka byla blízko.

3. Přímluvy

Otec/matka začínají společné přímluvy těmito nebo podobnými slovy:

Bůh nás svolává do církve, abychom byli solí země a světlem světa. Spojme se nyní v prosbách. Budeme odpovídat: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

- Modleme se za svatou církev Boží.
Kéž ji Bůh naplní pokojem,
kéž ji dovede k jednotě a po celém světě chrání,
abychom všichni v míru a bezpečí mohli oslavovat Boha.
- Modleme se za našeho papeže Františka.
Bůh si ho vyvolil za prvního mezi biskupy;
kéž ho chrání a kéž ho zachová své církvi,
aby dobře vedl svatý lid Boží.
- Modleme se také za našeho biskupa Jana,
za všechny biskupy, kněze a jáhny
a za všechny věřící.
- Modleme se také za všechny bratry a sestry, věřící v Krista.
Kéž Bůh sjednotí všechny,
kdo žijí podle poznané pravdy,
a kéž dovede svou církev k dokonalé jednotě.
- Modleme se také za ty, kdo v Boha nevěří.
Kéž žijí poctivě podle svého poznání,
aby k Bohu nakonec došli.
- Modleme se také za všechny politiky a státníky.
Kéž Bůh řídí jejich úmysly a rozhodnutí,
aby usilovali o skutečný mír a svobodu všech lidí.
- Modleme se k našemu všemohoucímu Otci za všechny lidi.
Kéž Bůh nedopustí, aby bloudili,
kéž zažene hlad a odvrátí pohromy,

otevře žaláře a rozváže pouta.
Kéž vede bezpečně k cíli ty, kdo jsou na cestách,
a ty, kdo jsou v cizině, přivede domů,
kéž dá nemocným zdraví a umírajícím věčnou spásu.

- Modleme se k Bohu, který léčí i nejhlubší lidské nemoci, za lidi stížené nynější pandemií. Kéž uzdraví nemocné, milosrdně k sobě přijme zemřelé. Kéž odmění a povzbudí obětavé, utěší smutné i bezradné a vede lidskou vynalézavost tak, aby uměla řešit to, co nás tíží.
- Modleme se za všechny zdravotníky a lékaře a také za všechny ty, kdo se snaží bojovat se současnou epidemií.
- Modleme se za vnitřní sílu pro všechny, kdo v této době upadají do nejistoty, beznaděje. Ať naleznou dostatek pomoci a přátelství ve svém okolí a ať je Bůh jejich světlem.

4. Uctívání kříže

Rodina připraví důstojné místo (stůl, kolem nějž jsou shromážděni), na které nejmladší člen rodiny přinese kříž. Případně další děti přinesou svíce a položí na stůl.

Rodina setrvá chvíli v tiché meditaci kříže. Každý člen rodiny pak může políbit kříž.

5. Smíření

Zpytování svědomí, které členové rodiny mohou provést v průběhu dne, v tuto chvíli vrcholí.

Upozornění: nejde o vzájemné vyznávání konkrétních hříchů, ale o vyjádření vlastních selhání v obecnější rovině (např. „Promiň, že

jsem poslední dobou přicházel z práce pozdě a byl na vás nervózní. Pane, smiluj se.“ Ostatní členové rodiny mohou potvrdit toto vyznání stejnými slovy: „Pane, smiluj se.“)

Je vhodné, aby s tímto vyznáním začali manželé vůči sobě, a dali tak příklad svým dětem.

Na závěr se rodina může obejmout. (Záleží na citlivosti rodiny k tomuto gestu.)

6. Modlitba „Otče náš“

*Tuto liturgii uzavře rodina modlitbou *Otče náš*.*

Domácí liturgie Velikonoční vigilie

Třetí den Velikonočního třídenní

Večerní liturgie Velikonoční vigilie (prožívaná také v jiné podobě druhý den, v neděli Zmrtvýchvstání Páně) uzavírá tři dny nejdůležitějších svátků křesťanů. Jejich středem jsou události Ježíše Krista, které nekončí smrtí, ale slavností života, zmrtvýchvstání. Proto je v klasické podobě liturgie Velikonoční vigilie nazývána jako „matka celé křesťanské liturgie“. Byť v nestandardních podmínkách, přesto můžeme důležitost této noci prožít i v domácím společenství rodiny.

- Je vhodné, aby si členové rodiny našli vlastní křestní svíce, které budou použity při této liturgii.*
- Členové rodiny si mohou na vhodné místo přichystat upomínku na křest, křestní roušku, fotky z křestní slavnosti a využít tuto příležitost, aby si připomněli datum a události vlastního křtu.*
- Je také vhodné, aby slavnostnost této liturgie rodina vystihla již v tom, co předchází samotnému slavení: tj. sváteční oblečení (vhodné by bylo oblečení např. bílé barvy, odkazující na bílou barvu křtu) a také svátečně vyzdobené místo (jídlna, obývací pokoj), kde se rodina k liturgii shromáždí.*
- Doprostřed místnosti, kde bude liturgie slavena, je vhodné umístit např. malý paškál (který můžete mít z minulých let zakoupený) nebo jinou výraznější svíci, která bude hořet již od počátku liturgie.*
- Děti mohou během soboty nakreslit symboly světla (slunce), svíce, ohně, které budou umístěny kolem svíce.*

1. Uvedení do liturgie

Otec/matka říkají:

V této veliké noci křesťané na celém světě bdí a modlí se, poslouchají slovo Boží a slaví Kristovo vítězství nad smrtí. V dnešní liturgii, v symbolech, které budeme prožívat, a ve čteních, kterým budeme naslouchat, prožíváme připomínku našeho křtu. Křest je začátek nového života. S tímto motivem se setkáváme již ve starozákonním čtení, ve kterém sledujeme, jak Bůh osvobozuje svůj vyvolený lid z otroctví a daruje mu nový život ve svobodě. Pro náš život znamená hřích otroctví, naproti tomu ponoření do křtu (o kterém slyšíme v úryvku od apoštola Pavla) znamená nový život a svobodu Božích dětí.

2. Předčítání úryvku o přejití Rudým mořem (Ex 14,15 – 15,1)

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Hospodin pravil Mojžíšovi: „Co ke mně křičíš? Poruč synům Izraele, ať táhnou dál! A ty zdvihni svou hůl, vztáhni ruku nad moře a rozděl ho, aby synové Izraele mohli jít středem moře po souši. A já zatvrdím srdce Egyptanů, takže půjdou za nimi. Ukážu svou moc na faraónovi, na celém jeho vojsku, na jeho vozech a jezdcích, aby Egyptané poznali, že já jsem Hospodin, když ukážu svou moc na faraónovi, na jeho vozech a jezdcích.“ Boží anděl, který šel před táborem Izraelitů, změnil místo a šel za nimi. Také oblačný sloup změnil místo a položil se za ně. Přišel tak mezi tábor Egyptanů a mezi tábor Izraelitů. Byla tma a mlha. Tak přešla noc a po celou noc se jedni nepřiblížili k druhým. Mojžíš vztáhl svou ruku nad moře a Hospodin hnal moře prudkým žhavým větrem po celou noc zpět a moře vysušil. Vody se rozdělily a voda stála jako zeď po pravici i po levici, takže synové Izraele šli středem moře po souši. Egyptané je následovali. Všichni faraónovi koně, jeho vozy a jezdci šli za nimi středem moře. Když nadešla doba ranní hlídky, pohleděl Hospodin

z ohnivého a oblačného sloupu na tábor Egyptanů a způsobil zmatek v jejich táboře; zadržl jim kola u vozů, takže mohli pokračovat v jízdě jen s velkými obtížemi. Proto Egyptané křičeli: „Utečme před Izraelem, vždyť Hospodin bojuje za ně proti Egyptanům!“ Hospodin nařídil Mojžíšovi: „Vztáhni svou ruku nad moře, aby se vody vrátily na Egyptany, na jejich vozy i jezdce!“ Když tedy Mojžíš vztáhl svou ruku nad moře, moře se vrátilo časně zrána na své původní místo. Egyptané prchali proti němu a Hospodin je vrhl doprostřed moře. Vody se valily nazpět a zaplavily vozy i jezdce a celé faraónovo vojsko, které se hnalo za nimi do moře, a nezbyl z nich ani jeden. Synové Izraele však prošli středem moře po souši a voda jim stála jako zeď po pravici i po levici. Tak Hospodin vysvobodil v ten den Izraelity z moci Egyptanů a Izraelité viděli mrtvé Egyptany na mořském břehu a pocítili mocnou ruku, kterou Hospodin zasáhl proti Egyptanům. Lid se bál Hospodina a věřil jemu i jeho služebníku Mojžíšovi. Tehdy zazpíval Mojžíš se syny Izraele tuto píseň Hospodinu:

Mezizpěv – Ex 15,1-2.3-4.5-6.17-18

Antifona: *Chci zpívat Hospodinu, neboť je velmi vznešený.*

Chci zpívat Hospodinu, neboť je velmi vznešený,
koně i jezdce svrhl do moře.
Hospodin je má síla, jej opěvuji,
stal se mou spásou.
On je můj Bůh, a já ho chválím,
Bůh mého otce, a já ho oslavuji.

Ant.

Hospodin je hrdina ve válce,
jeho jméno je Hospodin.
Faraónovy vozy a jeho vojsko svrhl do moře,
výkvět jeho reků byl potopen v Rákosovém moři.

Ant.

Hlubiny je přikryly,
zřítily se do propasti jako kámen.
Tvá pravice, Hospodine, ukazuje svou moc a sílu,
tvá pravice, Hospodine, drtí nepřátele.

Ant.

Přivedeš a zasadíš svůj lid na hoře, na svém vlastnictví,
na místě, kde si, Hospodine, buduješ své sídlo,
ve svatyni, Pane, kterou vystavěly tvé ruce.
Hospodin bude kralovat navěky a navždy.

3. Předčítání úryvku z Nového zákona (Řím 6, 3-11)

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři a sestry! My všichni, kteří jsme byli křtem ponořeni v Krista Ježíše, byli jsme tím křtem ponořeni do jeho smrti. Tím křestním ponořením do jeho smrti byli jsme spolu s ním pohřbeni. A jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých Otcovou slávou, tak i my teď musíme žít novým životem. Neboť jestliže jsme s ním srostli tak, že jsme mu podobní v jeho smrti, budeme mu tak podobní i v jeho zmrtvýchvstání. Vždyť přece víme, že starý člověk v nás byl spolu s ním ukřižován, aby ztratila svou moc hříšná přirozenost a my abychom už hříchu neotročili. Neboť kdo umřel, je osvobozen od hříchu. Jestliže jsme však s Kristem umřeli, jsme přesvědčeni, že spolu s ním také budeme žít. Víme totiž, že Kristus vzkříšený z mrtvých už neumírá, smrt nad ním už nemá vládu. Kdo umřel, umřel hříchu jednou provždy, a když žije, žije pro Boha. Tak i vy se považujte za mrtvé hříchu, ale za žijící Bohu, když jste spojeni s Kristem Ježíšem.

4. Předčítání evangelia

(Mt 28, 1-10)

Po sobotě, na úsvitu prvního dne v týdnu, přišla Marie Magdalská a druhá Marie podívat se na hrob. Vtom nastalo velké zemětřesení, neboť anděl Páně sestoupil z nebe, přistoupil, odvalil kámen a posadil se na něj. Jeho zjev byl jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh. Strachem z něho se strážci zděsili a klesli jako mrtví. Anděl promluvil k ženám: „Vy se nebojte. Vím, že hledáte Ježíše ukřižovaného. Není tady. Byl vzkříšen, jak řekl. Pojd'te a podívejte se na to místo, kam byl položen. A rychle jděte a povězte jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých. Jde před vámi do Galileje, tam ho uvidíte. To jsem vám měl povědět.“ (Ženy) rychle odešly od hrobu a se strachem i s velkou radostí to běžely oznámit jeho učedníkům. Vtom šel Ježíš proti nim a řekl jim: „Bud'te zdrávy!“ Přistoupily, objaly mu nohy a poklonily se mu. Tu jim Ježíš řekl: „Nebojte se! Jděte a oznamte mým bratřím, ať odejdou do Galileje. Tam mě uvidí.“

5. Zpěv *Aleluja* (Kancionál, č. 401, 1.-2. sloka).

Pokud rodina nezpívá, recituje následující žalm s odpovědí:

Aleluja!

Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý,
jeho milosrdenství trvá navěky.
Nechť řekne dům Izraelův:
„Jeho milosrdenství trvá navěky.“

Aleluja!

Hospodinova pravice mocně zasáhla,
Hospodinova pravice mě pozvedla.
Nezemřu, ale budu žít
a vypravovat o Hospodinových činech.

Aleluja!

Kámen, který stavitelé zavrhli,
stal se kvádrem nárožním.
Hospodinovým řízením se tak stalo,
je to podivuhodné v našich očích.

6. Obnova křestního vyznání

V tuto chvíli otec/matka zapálí od rozžaté svíce všem zúčastněným jejich vlastní křestní svíce. Všichni povstanou a otec/matka uvedou obnovu křestního vyznání těmito slovy:

Kristus vstal z mrtvých a vede i každého z nás k životu ve světle, jasnosti svého slova a k životu v lásce. Postní doba nás přivedla až k této chvíli, ve které chceme obnovit své rozhodnutí jít svým životem společně s Kristem, naším průvodcem. On je tím, kdo porazil smrt, slabost a hřích, a proto chce být naším průvodcem. Zřekněme se proto zla a rozhodněme se pro Krista:

- Chcete tedy žít ve svobodě dětí Božích, a zříkáte se proto hříchu?
Všichni: Ano.
- Chcete, aby vás nikdy hřích neovládl, a zříkáte se proto všeho, co k němu láká?
Všichni: Ano.
- Zříkáte se tedy ducha zla a všeho, co působí a čím se pyšní?
Všichni: Ano.
- Věříte v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země?
Všichni: Věřím.
- Věříte v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se narodil z Marie Panny, byl ukřižován a pohřben, vstal z mrtvých a sedí na pravici Otcově?
Všichni: Věřím.

- Věříte v Ducha Svatého, svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení mrtvých a život věčný?
Všichni: Věřím.

7. Pozdravení Kristova pokoje

Otec/matka rodiny říkají:

Pane, obnovil jsi nás svou smrtí a zmrtvýchvstáním. Díky tobě se stáváme dětmi světla. Posiluj jednotu a mír v naší rodině. Pomáhej nám, abychom se dávali sebou vést a nespolehali jen na sebe. Dej nám svůj pokoj.

Pozdravme se navzájem pozdravením pokoje.

Následuje pozdravení pokoje, kterým může být například i objetí.

8. Závěrečné díkůvzdání

Rodina může na závěr v modlitbě poděkovat za Boží vedení, za dar víry. Za naději, kterou nám vztah s Bohem dává.

9. Slavnostní hostina

Je vhodné, aby rodina zakončila tuto liturgii společnou hostinou, večeří. Jejím středem stále může být zapálená svíce/paškál, kolem kterého byla rodina shromážděna při liturgii. Anebo, dle možností, necht' má každý poblíž sebe zapálenou vlastní křestní svíci.